

el diari dels Pastorets

a Calaf, des de 1925

Nadal 2008-2009

Pastorets de Calaf... no te'ls pots perdre!

última hora

Calaf participa activament als Pastorets del segle XXI

Aquest any els Pastorets estan de moda; tant, que fins i tot Televisió de Catalunya els ha dedicat un programa. Es tracta de l'**Objectiu Pastorets**, que sota la direcció d'Abel Folk i Joan Rietweg, ha recorregut tot Catalunya per trobar els millors pastorets i pastorettes.

Al càsting, on van participar més de 700 persones, no hi podien faltar els Pastorets de Calaf. Van ser uns vint-i-cinc calafins els que van anar al Poliorama a participar d'aquesta nova experiència.

I estem d'enhorabona, ja que sis dels actors i actrius del nostre espectacle prenen part en la representació d'Els Pastorets del Segle XXI, que s'emet per TV3. Tot un repte per a nosaltres!

No us perdeu els Pastorets del segle XXI... seran únics!!!

Ernest Benach, als Pastorets de Calaf

L'última representació dels Pastorets de Calaf de la temporada passada, va comptar amb la presència del Molt Honorable President del Parlament de Catalunya, el senyor Ernest Benach. El cartell de "Localitats Exhaurides" també acompanyà aquesta vegada -i ja n'era la quarta!- fent que públic i actors formessin una simbiosi agraïda per ambdues parts. El President del Parlament visità prèviament l'Ajuntament de Calaf, i acte seguit es dirigí al Casal de Calaf per assistir a la representació dels Pastorets.

A la mitja part, visità l'exposició "Idensitats" que hi havia al mateix recinte, i allí va poder conversar amb molts alcaldes de la comarca i representants del Casal de Calaf. També se li va fer entrega d'un petit obsequi del Casal, just abans de començar la segona part. Al final de la representació, Ernest Benach, pujà a l'escenari a felicitar personalment als actors i actrius que fan possible l'espectacle dels Pastorets de Calaf. Sens dubte, un excel·lent final per a una excel·lent temporada 2007-2008.

Picanyol també col·labora amb nosaltres

Qui no coneix l'Ot el Bruixot, aquell simpàtic personatge del Cavall Fort que sense dir res ens fa esbossar un somriure? Doncs el seu 'pare', el dibuixant Picanyol, s'ha avingut amablement a col·laborar amb els Pastorets de Calaf. I ho ha fet amb dos dissenys: un punt de llibre, amb en Lluquet i en Rovelló i el terrible Satanàs; i un simpàtic dibuix, on l'Ot el Bruixot i la seva esposa es disposen a viatjar a Calaf amb escombra per assistir als Pastorets.

Així doncs, ja teniu punt de llibre per a les vostres lectures i un dibuix per pintar...

Moltes gràcies, Picanyol!

Els Pastorets de Calaf

O l'adveniment de l'Infant Jesús

Relació de quadres

Primera part

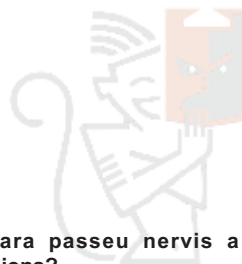
1. Masia
2. Bosc Tenebrós
3. 1r Infern
4. Jeremies
5. Anada al temple
6. Temple
7. Passejada
8. Poble
9. Temptació
10. Esmorzar
11. Herbetes
12. Sardana
13. Anunciació

Segona part

1. Engany
2. 2n Infern - Calderes
3. Salvació de Getsè
4. Buscant posada
5. Bosc nevat
6. 3r Infern - Passejada
7. Portal
8. Masia
9. Apoteosi

Parlem amb...

JAUME SALAT i EUSEBI MARSINACH
actors dels Pastorets de Calaf**Quan vau començar a fer Pastorets?**

E: Jo tenia 15 anys, i vaig començar de pastor. Vaig fer uns quants anys de pastor, després de Llucifer, de Roc, de Jepó, de Satanàs 25 anys... i ara faig de pastor.

J: Jo fa 51 anys que faig Pastorets, vaig començar quan em vaig casar i vaig venir a viure a Calaf (jo sóc de Sant Guim de Freixenet, i abans ja els havia fet al meu poble). Vaig començar fent de Jeremies, i ho vaig fer durant molts anys! Després vaig fer de Roc. I a mida que han passat els anys, que no perdonen, ja he anat reduint papers... i vaig passar a fer de Jepó. I mira, aquí encara aguento! Durant uns quants anys precisament combinàvem aquest paper amb l'Eusebi.

És clar, abans del Casal, es feien al "Centre Vell"...

E: I quan jo sortia de pastor, recordo que encara no hi havia dones als Pastorets... El Cisco Serra feia de Marta; el Nadal feia d'Isabel... La mare de Déu sí que era una noia!

J: Jo recordo, dels Pastorets d'aquest temps, que els que en feien hi posaven molta atenció, moltes ganes! Vivien el que feien, ho sentien. El que faltaven eren mitjans: focus, efectes especials... però aquesta gent, amb la seva voluntat i les seves ganes de fer-ho bé, supliren aquests mitjans!

I aquesta voluntat és el que va fer que els Pastorets anessin continuant. Mira, des del 1925 fins avui, tenen una llarga trajectòria! Hi ha famílies

que hi han passat senceres. Per exemple, a casa, tinc una foto on hi ha tres generacions: Jo, que feia de Jepó; el meu fill, que ballava; i els dos néts petits, que feien de Pastorets.

E: I tant! El meu fill gran havia fet de Llucifer amb mi de Satanàs! I el Josep també havia sortit de pastor. I ara tinc el nét, el Xavier, que fa de dimoni.

J: A Calaf trobaries poques cases en què algú o altre no hi hagi participat!

Es pot dir que els Pastorets, doncs, són una mena d'escola de teatre.

E: I tant, i això ha passat a tot arreu: gairebé tots els actors que avui surten per la televisió, han fet Pastorets.

J: Els Pastorets han estat una mica el "pare" del teatre a Calaf, però d'aquí ha anat sortint gent, i actualment es fan unes obres de teatre difícils i molt ben fetes. De fet, van a concursos i guanyen molts premis! Hi ha una bona afició.

I a més, hi ha gent de totes les edats!

J: Quan veig aquesta jovenalla que volta per aquí, de dimonis petits, i verges, i pastors... a mi m'encanta. Veus els plançons del dia de demà!

E: De totes maneres hi ha una edat més complicada, més cap a l'adolescència. N'hi ha que surten als Pastorets dos anys i després

pleguen; però bé, a la llarga acaben tornant!

J: Aquest any mateix hi ha 35 dimonis, 35 nois i noies que fan de dimoni! Mai hi havien estat! I veus que vénen aquí, i que els agrada embrutar-se la cara, maquillar-se, sortir a l'escenari... També hi ha moltes mares que porten els fills, i elles fan de pastores.

E: I hi ha una bona harmonia, i això també és la clau perquè els Pastorets continuïn i vagin endavant!

J: A més, ha arribat un moment que es coneixen molt Els Pastorets de Calaf, se n'ha fet publicitat, ha vingut gent de gairebé tot Catalunya. Calaf es coneix pels seus Pastorets (a més, és clar, del mercat, el campanar i el Bogart!).

Els Pastorets, per tant, són una eina de cohesió social?

E: Sí, jo si coneix jovent, és d'aquí. I ells em coneixen també de Pastorets, i em saluden pel carrer...

J: És molt agraït trobar-se amb el jovent, entremig d'ells m'hi sento molt bé!

Després de tants anys i tantes hores, hi ha un moment que "fa mandra" sortir als Pastorets?

E: Jo cada any penso "aquest any no sortiràs!". Però vaig parlar amb el Martí Viñas i em va convèncer...

J: La veritat és que és difícil trobar tanta gent que durant set festius es compromet a venir; això costa. A mi no em fa mandra, però. Saps quan me'n faria? Si assagéssim a la nit. Quan era jove no em feia res, hi havia dies que anàvem a dormir a les dues de la matinada, però ara sí que se'm faria pesat.

E: Ara assagem els caps de setmana, va molt més bé!

Encara passeu nervis a les funcions?

J: Dona, imposa una mica, eh! Sobretot al sortir, però no per la gent que hi ha a platea (que n'hi ha molta), sinó perquè no tinc una memòria tan àgil com abans, i em fa por de quedar-me en blanc, d'equivocar-me...

E: Jo, amb 65 anys que faig Pastorets, el primer cop de sortir a l'escenari, encara que no hagi de dir res, pateixo. Però penso més pels altres que per mi, perquè tot surti bé. I m'he trobat algun dia que algú s'ha deixat alguna frase, i l'he acabat dient jo!

Com veieu el futur dels Pastorets?

J: Jo penso que el que agrada molt a la gent són els efectes especials. I aquest any n'hi haurà un de molt bo... ja el veureu! La gent se'n recorda d'aquests efectes! I pel que fa a la continuïtat, mentre hi hagi la canalla que puja, doncs aniran continuant. També penso que la Junta del Casal ha invertit molts diners per aguantar els Pastorets. S'ha fet una nova aposta i funciona!

E: Sí, tothom se'n sent responsable, dels Pastorets! Penso que funcionen perquè és tot un poble que hi col·labora.

J: I es va innovant, i implantant coses noves. Si es pot seguir així, tenim Pastorets per anys!

Per últim, el vostre paper preferit?

E: Jo no cal ni que el digui. El de Satanàs, el vaig fer 25 anys!

J: Jo el de Jeremies. Ens ho passàvem molt bé! I també el vaig fer durant 14 o 15 anys...

Entrevista amb... ABEL FOLK. Actor i director

Abel Folk és un dels 'pares' d'aquest nou programa de TV3, l'Objectiu Pastorets. Però a més és un dels actors més reconeguts de casa nostra, productor, director... Amb ell hem parlat de teatre, de tradicions i, també, de país.

Com va néixer, l'Abel actor?
Va ser casualitat. Als 13 anys el meu germà gran participava en un grup amateur a Montbau, i un dia tenien una funció i resulta que un dels actors que feia de figurant es va empenyar amb el director aquell dia i va dir que no actuava. Llavors em va trucar el meu germà, desesperat, demanant-me que actués al seu lloc, i vaig acceptar-ho. Vaig anar-hi i m'ho vaig passar molt bé fent de figurant. A partir d'aquí ja vaig començar a fer cosetes amateurs i cada vegada una mica més seriosament, i em va enganxar.

Vaig decidir que volia anar a l'Institut del Teatre i fer-me actor, tot i que als meus pares no els va fer cap gràcia. El teatre em va agafar molt, vaig veure molt clar que jo no podria fer res més en aquesta vida, que era això el que volia fer. Vaig acabar l'Institut als 19 anys, vaig ser una mena de prodigi de precocitat. En aquella època els que estudiàvem allà erem proscrits, no és com ara, que està tan ben vist. Llavors pràcticament no hi havia teatres, ni cadenes de televisió i, per tant, teníem molt poques possibilitats de guanyar-nos la vida fent això. L'Institut estava ple de gent més gran, als nanos joves no els hi deixaven anar. Junt amb la Montse Guallar, érem els dos joves d'allà.

I com vas donar el pas cap a la direcció teatral?

Doncs això és una altra casualitat. Fa 7 o 8 anys vaig decidir que tenia ganes de produir *Pel davant i pel darrere*, una obra que ja havia fet molts anys abans, i vaig contactar amb els qui l'havien produït per si els venia de gust participar-hi, i van dir que sí. L'obra va funcionar molt bé, i ens van quedar ganes d'anar produint coses. Llavors vaig proposar una comèdia anglesa, *Mentiders*, i a l'hora de decidir qui l'havia de dirigir, em van mig insistir perquè ho fes jo, ja que jo l'havia adaptat i tenia bastant clar com havia de ser. Era una versió bastant intencionada cap a un tipus de teatre concret. I vaig provar-ho, i em va agradar. Molt!

I d'aquí en va venir una altra, i després una altra... De fet jo no he tingut mai la vocació ni de productor ni de res d'això, és més aviat tenir ganes de fer coses i intentar-ho. També hem tingut la sort que quan hem presentat els projectes ens els han acceptat.

Hi ha una cosa que m'agrada molt sentir, i és tenir la sensació que pots tenir qualsevol idea i pensar que tens recursos per fer-la a funcionar. I això és molt important, perquè els que vivim de contractats tenim sempre la sensació tremenda que mai res depèn de nosaltres, sinó que sempre estem pendents de les idees dels altres. I ara, els que portem aquestes empreses tenim la sensació que tirem endavant projectes i això és increïble. I, també, molta responsabilitat! Jo dic sovint que la "putada" que t'aprovin un projecte és que després s'ha de fer! Imaginar-lo és fantàstic, fer-lo és complicat. Però vaja, és un

privilegi. I més amb els temps que corren...

D'on va sorgir la idea d'Objectiu Pastorets?

Em van trucar dos responsables d'àrees tècniques de TV3, i em van parlar de fer un "Operació Triunfo" de Pastorets. Vaig anar madurant la idea, i quan la vaig tenir a punt vaig presentar-la a la direcció de la televisió. I es van quedar sorpresos, perquè això no s'havia fet mai. I és que Catalunya és un país molt estrany, un país que s'estima molt la seva cultura però en canvi la desconeix absolutament.

Hi ha un cert auto-odi, un cert menyspreu per la pròpia tradició. Joestic molt enfadat amb la professió teatral i amb els grups polítics que regeixen els destins culturals d'aquest país, perquè cap d'ells fa el més mínim esforç per refermar les tradicions. Som un país que no té tradició, és horrorós: cada generació enterra l'anterior i comença des de zero.

I tot això lliga amb Objectiu Pastorets. Vaig explicar que tindria molta territorialitat, que faríem per primera vegada una cosa que no s'havia fet mai, que és agafar una tradició, analitzar-la amb profunditat, explicar-la i, a partir d'aquí, reelaborar-la i projectar-la cap al futur. Amb orgull.

A Televisió de Catalunya van acceptar la proposta. I a partir d'aquí, dos anys de feina: anant als diferents Pastorets, fent càstings, preparant-ho tot... Al càsting, vam veure més de 700 persones. I n'hi ha de molt bons!

En què canvien els Pastorets del segle 21?

Són nous. La història que expliquen tots la coneixem.. Vaig demanar a en Xavier Bru de la Sala una nova versió, però no una "modernitat"; no volia uns Pastorets que anessin amb vestit i corbata, ni a àngels vestits de soldats de l'OTAN... Volia uns Pastorets aparentment clàssics, convencionals, però amb un llenguatge contemporani i una estructura teatral contemporani. Escenes curtes, diàlegs ràpids, picats, personatges moderns. I ha fet una feina boníssima, n'estic molt content. I també estic molt content amb la feina feta per tot l'equip, des de la música a la coreografia o el vestuari.

I la resposta de la gent?

La implicació de tothom ha estat extraordinària, i jo crec que això és la màgia dels Pastorets: la gent que se'n ha presentat, tots els que hem triat, la seva manera de ser, la seva personalitat, el seu talent, la seva qualitat com a actors... Són tan diferents! Molt atractius, sincers... i això ens ha seduït a tots, i ens hi ha fet implicar del tot. Estem molt enamorats d'aquest món!

Per tant, allò de 'fer Pastorets' en sentit pejoratiu...

Sí, quan algú ho fa malament, es diu que "fa Pastorets". I això és una de les coses que tinc ganes de canviar amb Objectiu Pastorets. S'ha de canviar, de cap manera podem continuar dient això perquè no és veritat, que jo ho sé. A molts llocs es fan espectacles de Pastorets extraordinaris!

àngel o dimoni?

La primera imatge que et ve al cap quan et diuen "Calaf"?
El teatre, el Casal de Calaf; la primera vegada que vaig anar a Calaf va ser per anar a fer teatre.

Poble o ciutat?
Poble.

Àngel o dimoni?
Uf, si pot ser, la meitat de cada: alguna cosa com "anoni"...

Un llibre?
Molt difícil de dir... En diré dos: *El petit Príncep*, perquè penso que és un llibre cabdal, i *El nom de la rosa*.

Lluquet o Rovelló?
No, no poden viure l'un sense l'altre, no existírien!

El paper més difícil?
Tots són impossibles: fer teatre és una mentida tan enorme que és impossible... Fer que la gent es cregui això que fem és horrorós: la sort és que comptem amb la bondat dels espectadors.

Un hobby?
Molts! Navegar, anar amb bici, pescar, golf, motos, esquiar, caminar per la muntanya... I tot això, ho faig tot sovint!

Què demanaràs als Reis?
Res, que em portin el que vulguin.

Una virtut?
Meva? No ho sé... la calma, potser.

I un defecte?
Doncs no el diré, perquè no vull anar per la vida explicant els meus defectes, però sí que diré que tinc molta feina a controlar-los. Penso que la gent que viu en societat i amb una mínima intel·ligència no se li pot perdonar que aflorin o que deixi aflorar els seus defectes. Hem de treballar cada dia per mantenir-los sota control. Ara, eliminar-los és impossible.

I per últim, pots acabar la frase?
"Els Pastorets són..."
Els Pastorets són l'origen del teatre català.

sobre els nostres Pastorets...

Jordi Mesarrodonà

direcció de dimonis

Amb el Nadal, els carrers s'omplen de colors i olors típics de les festes. Una de les olors que més recordo de quan jo era petit és la de sofre dels Pastorets del poble... Una olor que em genera molta nostàlgia i em retroba amb l'esperit nadalenc, si és que encara existeix... Això és un fet que podríem discutir o no, però el que és una realitat indiscutible és que els Pastorets de Calaf són una de les representacions més importants de Catalunya. Per tercer any consecutiu tinc el privilegi de dirigir el treball dels dimonis en totes les seves vessants i jerarquies: Satanàs i Lucifer, pecats capitals, fúries i fogainers. Per mi suposa un gran repte aconseguir superar el treball de l'any passat i alhora una gran satisfacció veure com els habitants del nostre petit univers infernal augmenten any darrere any. Aquest fet, en uns temps en què la competència

mediàtica guanya terreny a la participació ciutadana en les tradicions, suposa un èxit per a tots els calafins i calafines.

Per un santjoanenc com jo, que sempre havia vist els Pastorets de Calaf com un referent dels que es fan a casa nostra, és un honor i un privilegi poder treballar amb tot aquest potencial humà amb tantes ganes de nodrir-se d'unes tècniques teatrals allunyades de les convencionals. Així, en aquest caliu infernal, hi podreu veure una barreja multidisciplinària.

I tornant a la primera qüestió, si en algun lloc es fa present l'esperit del Nadal, sens dubte és al Casal de Calaf en les representacions dels Pastorets. Ah! I que el cel es prepari, que aquest any l'infern arriba més potent que mai...

direcció

Daniel Anglès

"Ja torna a ser Nadal. L'any ha passat volant. Ens han nascut fills, nebots, germans... i ens han marxat amics, familiars, companys... Hem viscut moments bons i moments dolents. Però tornem a ser aquí. Es torna a produir el miracle d'aquestes festes. Tot un poble es posa d'acord per dedicar el seu temps, el seu esforç, el seu talent, la seva energia i la seva generositat a un projecte comú: Els Pastorets. I tot aquest treball es veu recompensat per vosaltres, que heu decidit passar el dia d'avui amb nosaltres, aquí, al Casal de Calaf.

Fa dos anys, vaig acceptar amb il·lusió el repte de crear una nova producció de l'espectacle. Es necessitaven noves idees i un nou punt de vista per tornar a connectar amb les noves generacions de públic i portar la funció al segle XXI. Calia canviar-ho tot perquè res no canviés. Aquesta va ser la premissa i ara podem dir, començant la tercera temporada, que hem

aconseguit el que ens proposàvem (agraïment absolut a tot l'equip, i especialment al Jordi P., el Martí V. i la Isabel G., pel rigor i l'entrega amb què mantenen la feina feta). Dues temporades amb el teatre ple ens demostren que no estàvem bojos (quan els amics em miraven amb una cara... si més no 'estranya' quan els explicava el que estava fent!). No només això. Aquest any, els Pastorets estan de moda. Aquí i a tot Catalunya. El programa OBJECTIU PASTORETS de TV3, creat per l'Abel Folk i el Joan Riedweg, ajudarà a explicar el que passa en teatres repartits arreu del país. Un país que, fent Pastorets, fa teatre. I fent teatre crea vincles, estèn passions i transmet emocions.

Ja torna a ser Nadal. Així que benvinguts tots. Un petó per al Pol, que veurà els Pastorets per primer cop. I un altre per al Jaume, que per primer cop no els veurà des de la platea. Hem viscut moments bons i moments dolents. Però tornem a ser aquí. Deixeu-vos portar. Deixeu-vos sorprendre. La meua vida no seria la que és si fa 30 anys no hagués seguit en aquesta butaca, una nit com aquesta..."

Martí Viñas

direcció resident

"Cinc minuts i engeguem!" Comença el compte enrere. Últimes proves de so, corredisses pel passadís, el conegut "molta merda" és en boca de tots. Tot és a punt per obrir el teló. Tot és a punt per començar una nova representació dels Pastorets de Calaf, que amb gairebé un segle d'activitat, és una de les tradicions més arrelades del nostre poble. Enrere queden les hores d'assajos i proves (que llargues i curtes han estat, al mateix temps!).

A més, enguany, sis dels nostres actors han estat escollits per Objectiu Pastorets per representar els Pastorets del segle XXI de TV3. Aquest fet ens ha condicionat una mica a l'hora d'assajar, però en cap moment ens ha tret les ganes de continuar oferint-vos un bon espectacle. És potser aquesta il·lusió, la que ens obliga any rere any, a millorar i superar-nos. Tant de bo aquest esperit de millora es perllongui en el temps! Ja, només em resta agrair a totes les persones que, directa o indirectament, fan possible que els Pastorets de Calaf

t i r i n
endavant,
amb força, any
rere any.
"L'espectacle és a punt de començar!" Gràcies a tots vosaltres per la vostra assistència!

Bones Festes

Dates de representacions

Dijous 25 de desembre a les 19.00 h
Diumenge 28 de desembre a les 17.30 h
Diumenges 4, 11, 18 i 25 de gener a les 17.30 h
Diumenge 1 de febrer a les 17.30 h

Venda d'entrades:

- Telentrada de Caixa Catalunya
- Taquilles del Casal

www.pastoretsdecalaf.cat
informació i grups: 669 410 100

Isabel Gallego

direcció resident

Nadal, nit d'alegria, sentiments i Festes.

Comencen un any més els preparatius dels Pastorets. Llargues hores preparant l'espectacle perquè tot estigui a punt en el dia tan esperat per tots, el dia que ens retrobem amb la família, cantem nadeses al costat de l'arbre, i recordem amb enyorança els que ja no hi són.

Des d'aquest humil escrit vull agrair a totes les persones que feu possible any rere any aquests Pastorets.

També voldria fer un agraïment especial a totes aquelles persones que durant anys i anys han dedicat part dels seus dies als Pastorets.

Amb un breu escrit us vull felicitar a tots per la vostra gran tasca. I a tot el públic, gent d'arreu de Catalunya, només em queda dir-vos que gaudiu de la funció.

Molt bones festes !!!

